bpost
PB-PP
BELGIE(N) -
BELGIQUE

België
2950
Kapellen

8/4496
P806218

TIN LETTER

kunstplatform kappa vzw

april 2017

tweemaandelijks tijdschrift

Letter Tien in april 2017

Dat de lente in het land is, zullen we geweten hebben: we zijn overgeschakeld naar het zomeruur, langs alle kanten springen de felle kleuren van voorjaarsbloemen in het oog, frisgroene blaadjes ontluiken aan de bomen en de vogels barsten elke ochtend los in een vrolijk en gevarieerd concert.

Ook in deze Letter Tien zit muziek: Yolande, onze muziekspecialiste bij uitstek, zet niet alleen weer een muzikale verjaardag op de agenda, maar mijmert ook na over een bijzondere ontmoeting.

Guy van Hoof wil graag één van zijn passies met ons delen: jazz. In deze Letter Tien het eerste deel van zijn artikel.

En ook Lucien Denissen droomt deze keer weg bij een speciaal concert.

Natuurlijk ontbreken de vaste rubrieken niet: André brengt boeiende tentoonstellingen onder de aandacht, en op het berichtenbord is een bezoek aan het atelier van één van onze leden geprikt.

Vooruitgeblikt wordt er ook weer: naar 'Hof van Verlangen', waar de deelnemers de laatste puntjes op de i aan het zetten zijn, en naar 'There is a Crack in Everything', waarvoor de eerste verkennende ontmoetingen met de mensen van het opvangcentrum voor asielzoekers hebben plaatsgevonden.

En ergens in deze Letter Tien zit ook weer een knipoog van Johannes verstopt.

Tenslotte nog dit: kijk eens extra naar de cover van je Letter Tien. Staat er een rood bolletje op? Dan heb je dringend iets te regelen: je lidgeld van Kappa! Hoe je dat doet, vind je achteraan in de colofon.

We wensen je veel leesplezier en hopen van jullie weer mooie inzendingen te mogen ontvangen voor de volgende editie!

Daydreamer - Eddie Symkens

In stuArt loft Antwerpen loopt een dubbeltentoonstelling met werk van keramist Eddie Symkens en schilderes Maud Quaedvlieg.

StuArt loft is een intitiatief van Hanneke en Kas Stuart, die in 1992 gestart zijn met het exposeren van hedendaagse kunst in stuArt galerie in Bergen op Zoom. In 2010 maakten zij van de derde etage van een uit 1904 daterend voormalig pakhuis in de Museumstraat 31/33 een prachtig zusje van de eerste galerie.

Jaarlijks vinden er een viertal dubbeltentoonstellingen plaats met werk van Belgische en Nederlandse kunstenaars; er wordt ook eigen werk gepresenteerd.

Keramist Eddie Symkens omschrijft zichzelf als een observator van de mens in dialoog met zijn geschiedenis, zijn psyche en met de religieuze aspecten van het leven. Hoe gaat de hedendaagse mens om met eindigheid, beperkingen, onvolmaaktheden, grenzen, maar ook met kennis en genialiteit?

Met hun vooruitgestoken kop stralen zijn keramische sculpturen een enorme kracht uit, maar toch overvalt ze een soort onmacht, die ze zo menselijk maakt.

De schilderijen van Maud Quaedvlieg ogen speels en poëtisch, ze tonen handschrift en dynamiek. Ze vormen een spel tussen abstractie en figuratie.

Maud heeft een opmerkelijk kleurenpalet, evenals een bijzondere gelaagdheid in haar werk. Haar werk gaat over kwetsbaarheid en kracht, over helderheid, geheimzinnigheid, bewogenheid en stilte. Inspiratie haalt zij ondermeer uit de vele reizen die zij maakt, evenals uit teksten en gedichten.

Eddie Symkens - Maud Quaedvlieg

stuArt loft Antwerpen

26.03.2017 - 23.04.2017

www.stuartloft.be

Hof van Verlangen

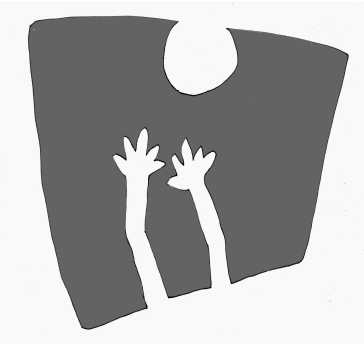

In vorige edities al met toeters en bellen aangekondigd, komt het volgende project van Kappa nu echt met grote passen dichterbij: de tentoonstelling in het Arboretum van Kalmthout onder het thema ‘Hof van Verlangen’.

Het domein van 13 ha is een prima locatie voor beeldende kunst en meer dan 40 kunstenaars namen dan ook de uitdaging aan. Met het oog op kwaliteit en een goede organisatie gaat Kappa scheep met Gilbert Uitdenhouwen als curator.

Schrijf alvast in je agenda: ‘Hof van Verlangen’, van 2 juni tot en met 3 september in de fraaie tuinen van het arboretum!

Yolande maakte alvast deze bedenking:

Waar ligt het ‘Hof van Verlangen’?

In een heel groot park, aan het eind van een brede allee met hoge statige bomen. Het bakstenen huis is omringd door slanke palen waaraan vlaggen wapperen met de officiële kleuren van landen en verenigingen. In de zomer sieren verzorgde bloembedden de randen van de gepleisterde paden.

Bij bijzondere gelegenheden rijden limousines af en aan. Chauffeurs in uniform brengen hoogwaardigheidsbeklerders naar een belangrijke conferentie.

Vreemde talen gonzen tussen de bomen, maar strenge veiligheidsagenten houden nieuwsgierigen op een behoorlijke afstand. De pers is aanwezig.

Enkele dames en veel heren beklimmen de trappen naar de ingangspoort die wijd open staat. Handen worden gedrukt; hier en daar een omhelzing. Veel ernst en soms een glimlach. Nog enkele foto's voor de deuren sluiten.

Het publiek verlaat grotendeels het domein. Het zal uren duren voor hier weer iets te bekijken is.

Hoe het afliep hoort men waarschijnlijk tijdens de nieuwsberichten.

Belangrijke beslissende gesprekken waaraan slechts enkelen deelnemen hebben soms een enorme impact op het leven van de normale burgers. Mensen die 's morgens naar hun werk gaan, die 's avonds voor de televisie hokken, die in hun vrije tijd wat sporten. Die feesten vieren met hun familie.

Wat verlangen deze, zeg maar brave, inwoners van een klein land. Hun land.

Vrede en rust. Een goede job en een redelijk loon. Betaalbare gezondheidszorgen.

Eenvoudige, maar vaak niet haalbare wensen. Om allerlei redenen, door verschillende omstandigheden. Hun dromen liggen, voor een deel althans, in de handen van hoger vernoemde elite. De afgevaardigden die debatteren in het 'Hof van Verlangen'.

De knipoog

van Johannes

We zijn ons doen,
we zijn ons laten,
we laten ons doen,
en doen wat we niet kunnen laten!

Edvard Grieg (1843 - 1907)

Yolande

110 jaar geleden overleed de Noorse componist Edvard Grieg. Sommige van zijn werken genieten een blijvende bekendheid.

Ze vormen vaak een soort brug voor mensen die met zogenaamde klassieke muziek niets te maken (willen) hebben.

De Peer Gynt suite is geliefd, klassiek of niet. Het is zeker een verdienste een werk te kunnen toondichten dat bijna iedereen graag hoort en kan herkennen.

Een groot deel van zijn degelijke muzikale opleiding genoot Grieg in Leipzig. In brieven aan een vriend schreef hij hoezeer hij het conservatorium haatte.

Na zijn huwelijk met de zangeres ‘Nina’, zijn nicht, vestigde het jonge paar zich in Oslo. Grieg had er werk als dirigent en pianoleraar gevonden.

Zijn composities droegen de goedkeuring weg van de Noorse muziekwereld, maar, veel belangrijker, hij werd aangemoedigd door de grote Liszt.

De muziekuitgeverijen hadden vooral interesse in de bundeltjes met korte pianostukken. In een tijd dat er nog veel amateurpianisten waren, werden deze ‘Lyrische Stücke’ gretig gekocht. En het waren ook deze stukjes die later de Parijse burgerij in vuur en vlam zetten.

Toen Ibsen zijn jubileum vierde, verzocht hij Grieg muziek te schrijven voor Peer Gynt. Maar de schrijver bleef koud tegenover deze zo ontwapenende klanken.

Nochtans kan men zeggen dat de naam Ibsen over de hele wereld bekendheid verwierf, mede door de muziek van Grieg.

Bovendien maakte Grieg, samen met talenten als Debussy, Verdi en de jonge Ravel, deel uit van de Europese ‘buffer’ tegen de langzaam alles overheersende muziek van Richard Wagner.

Het oeuvre van de Noor is veel uitgebreider dan de meesten vermoeden: een pianoconcert, een pianosonate, enkele vioolsonates, ontelbare liederen en orkestsuites.

Maar het zijn vooral de korte pianostukjes en, natuurlijk, Peer Gynt die bij het grote publiek blijven leven.

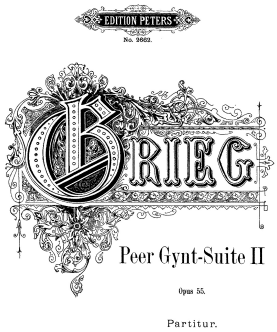

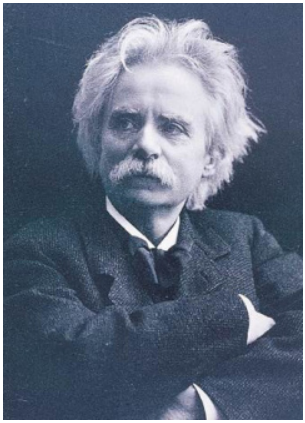

The Inverted View

André De Nys

Op een boogscheut van het kabouterbos in Kasterlee bevindt zich het schildersatelier van de 85-jarige kempenzoon Max Selen. Op die plaats wordt nog elke dag geschilderd met een grenzeloze gedrevenheid en vanuit een verslavende innerlijke drang.

Alleen tijdens de weekends gunt de kunstenaar disciplinair zijn verfborstels wat rust.

Neen... foute analyse! Selen is ook heel regelmatig ‘onderweg’. Zijn inspiratie sprokkelt hij immers bijeen tijdens zijn ontelbare reizen naar alle hoeken van de wereld. Nu eens vindt hij een gesluierde Berbervrouw, dan weer een norse Namibiër of enkele spelende kinderen in Nepal.

Maar ook het leven op de zeedijk ergens aan de Belgische kust biedt een schat aan inspiratie.

Vanuit een appartementsvenster portretteert hij mensen in hun alledaagse activiteit: onderuitgezakt en wegdommelend op een bankje, genietend van een ijsje of kuierend over de zebrastrepen op de straathoek... Het zalige ‘hier en nu’-moment wordt telkens weer geschonden doordat het voor de eeuwigheid wordt vastgelegd op schildersdoek.

Nog zo’n stokpaardje dat Selen graag op doek brengt is de cultuurtoerist. Wachtende groepjes mensen, verveeld voor zich uit starend... hoe lang moeten ze hier nog aanschuiven?

De glimlach van de aandachtige kunstliefhebber die deze schilderijen bekijkt is nooit ver weg.

Het werk van Selen kent één constante: de mens is alom tegenwoordig! De kunstenaar observeert en schetst een beeld van de samenleving ergens ten velde. Zonder een moraalridder te willen zijn, wordt hij af en toe ook zelf de anonieme figurant in zijn tableaus.

Maar de schilder neemt enkel waar en zwijgt. En als er een boodschap uit het schilderij gehaald wordt, dan komt die enkel uit de associaties die de toeschouwer maakt!

Tijdens zijn talloze omzwervingen bespioneert Selen als een jager zijn prooi. Zijn fototoestel zorgt voor de jachttrofeeën, die later in het atelier omgezet worden in uiterst intrigerende olie-verfschilderingen die de verbeelding prikkelen. Het zijn bevreemdende beelden. Selen is immers geen hyperrealistisch schilder die de werkelijkheid op een zo getrouw mogelijke manier weergeeft.

Alvorens de verf uit de kast komt, componeert hij zijn digitale foto’s op een computerscherm.

Met grafische programma’s zoals Photoshop manipuleert hij het beeld. Soms versmelten meerdere foto’s tot één geheel, dan weer worden beeldfragmenten omgezet in negatief. Op die manier ontstaat een fictieve wereld waarbij de kleuren niet meer beantwoorden aan de werkelijkheid.

Het groene gras wordt rood, de witte schapenwolkjes vormen plots een dreigende achtergrond... en midden in dat landschap vinden we telkens weer de mens, een keer in levensechte niet gemanipuleerde tinten, dan weer in een kleurenpalet dat zelden terug te vinden is in de hyperrealistische schilderkunst.

Selen schildert als het ware het digitale beeld op het scherm. Foto-realistische volumes transformeren naar believen of fictieve schaduwen worden toegevoegd zodat er een trompe-l’oeil effect ontstaat.

Om de verbeelding van de kijker nog meer te prikkelen, wordt de mens vaak op de rug in beeld gebracht. Zo wordt de toeschouwer meegezogen in dezelfde ervaring als het personage op het computerbeeld. Hij kijkt mee naar het fascinerende maar soms ook dreigende mysterie op de achtergrond dat door de kunstenaar gecreëerd werd.

De echte alchemie ontstaat echter pas als de digitale speeltuin wordt vertaald met de eeuwenoude traditionele gereedschappen: olieverf en schilderdoek.

Ter gelegenheid van de 85e verjaardag toont Art Center Hugo Voeten nooit eerder tentoongestelde schilderijen van Max Selen, allemaal werk dat is gerealiseerd in de 21e eeuw. Deze werken zijn de getuigen van de scherpe blik van de kunstenaar op de ‘way of life’ van de mens die zich een weg baant in een geglobaliseerde wereld.

Max Selen – The inverted view
Art Center Hugo Voeten
19.03.2017 – 24.06.2017
Do, vr en za: 13.30u – 17u
www.artcenter.hugovoeten.org

Peter Kempenaers - beeldhouwen

Peter Kempenaers richt tijdens het laatste weekend van april een atelierbezoek in.

Hij vertelt dan over zichzelf, zijn atelier, de beelden in de tuin en op het terrasgalerijtje.

Hij geeft toelichting bij verschillende vragen:

Hoe komt een beeld tot stand?

Wat zijn de motivaties – inspiraties?

Hoe verloopt het proces van ontwerp naar brons?

Tevens geeft hij info over het project WZC Lindelo dat de week nadien wordt bezocht.

Je kan inschrijven op één van de vier atelierbezoeken en op het bezoek WZC Lindelo.

Voor het atelierbezoek is er een maximum van twintig personen.

WZC Lindelo vraagt dat de groepen niet te groot zouden zijn.

Wacht dus niet te lang om in te schrijven. Voor elke deelname wordt een bijdrage van 6 euro gevraagd, drankjes inbegrepen.

Atelierbezoek Peter Kempenaers

Maria Theresialei 41, 2180 Ekeren

Zaterdag 29 of zondag 30 april 2017 om 10.30 u of 14.30u

Bezoek WZC Lindelo

Kerkplein 20, 2275 Lille

Zaterdag 6 of zondag 7 mei 2017 om 14.30u

Inschrijven kan op peke@primusnet.be .

De boerin en de professor

Yolande

Het was warm in de Franse Berry toen ik er voor de negentiende achtereenvolgende keer het Chopin Festival bijwoonde. Nog steeds trekt deze magische plaats me onweerstaanbaar aan. Het landgoed van George Sand met het fameuze ‘chateau’, dat eigenlijk gewoon een groot huis is, herbergde tal van beroemde kunstenaars.

Chopin resideerde er zeven zomers en schreef er zijn grootste meesterwerken. Liszt verdiepte er zijn idylle met ‘Arabella’ (Marie d’Agoult).

Eugène Delacroix overbrugde als fervent melomaan de onzichtbare kloof tussen beeldende kunst en muziek.

Pauline Viardot (zuster van de beroemde ‘La Malibran’) legde er de basis voor haar schitterende carrière als zangeres. Ze was de ‘muze’ van de Russische schrijver Tourgeniew en later een stimulans voor Gounod en Massenet.

Gustave Flaubert bezocht er zijn ‘troubadour’ (George Sand) evenals Alexandre Dumas.

Terug naar 2016. De dagen vergingen snel met de schitterende pianoacademie, een reeks conferenties door het crème de la crème der internationale musicologen en de pianorecitals, soms literair begeleid. Maria Jao Pirez, één der grootste pianisten van deze tijd, stapte gewoon binnen à l’improviste en deelde het podium met de Franse belofte Julien Brocal. De vaardige vingers van de Vietnamees Dang Thai Son dansten hun fascinerend ballet op de ivoren toetsen. Jonge virtuozen ontdekten spelend een Pleyel uit 1846; pure muzikale poëzie.

Maar er waren ook de herinneringen aan de voorbije jaren toen ik met mijn vriend André (le pèlerin de Chopin) op een pittoreske

hoeve in Labreuille verbleef. De gastvrije boerin reserveerde steevast de mooiste kamer voor mij. André, bescheiden als hij was, nam genoegen met een kleine chambrette aan de andere kant van de gang. Manou, de boerin, verzorgde ons met moederlijke warmte en ik werd van gaste tot vriendin.

Nu ik, jaren later, om praktische redenen mijn intrek neem in een hotel in het centrum, laat ik niet na een afspraakje met haar te maken. Zo ook dit jaar en het weerzien was weer een mengeling van grote vreugde en een vleugje weemoed.

We zaten gezellig te keuvelen op een bankje toen een voorname dame langs wandelde. We zagen elkaar, ik glimlachte en vloog op haar toe. We omhelsden elkaar hartelijk. Professor Doctor Hab. Irena Poniatowska is ‘de’ Poolse autoriteit wat Chopin betreft. Gedistingeerd, gecultiveerd, interessant en heel vriendelijk. We gaven elkaar rendez-vous voor een later uur en ik wendde me terug tot Manou. Ik verklaarde haar mijn jarenlange vriendschap met deze Poolse ‘grande dame’.

Wat later verlieten Manou en ik elkaar, tranen in de ogen, hopende op een weerzien in goede gezondheid volgend jaar.

Ik bleef alleen achter en mijmerde na over het gebeurde. Beide dames hebben veel meer gemeen dan op het eerste zicht merkbaar is. Alle twee zweven ze rond hun 80e verjaardag en vooral, beiden zijn warmhartige, lieve, mij dierbare personen.

En zijn de waarden van het hart niet de belangrijkste in een, wat emoties betreft dan toch, steeds koeler wordende wereld?

Huis van George Sand te Nohan

ROOD huid

André De Nys

De kunst van Camiel Van Breedam (1936) wil een sereen, maar kritisch antwoord bieden op het grenzeloze imperialisme en het misplaatste superioriteitsgevoel van de westerse mens, die zich van zijn kwalen vaak niet eens meer bewust lijkt te zijn. Al bijna vijftig jaar fulmineert Van Breedam over het egocentrisme van de Blanke Man, die elke niet-westerse cultuur onderwaardeert en - vandaag nog steeds - minderheden discrimineert.

Zijn assemblages zijn geen deconstructies van waargebeurde feiten. Het zijn eerder contemplatieve installaties bekeken vanuit de ogen van de ‘verdrukte’.

Van Breedam maakt veelal kunst uit schroot en uit in onbruik geraakte objecten die thuishoren op rommelmarkten en containerparken. We mogen zijn recyclage-initiatieven echter niet doortrekken als hij een discours opstart over zijn stokpaardje: de genocide van de indianen.

Voor dit thema werkt de kunstenaar met dierenschedels als een metafoor voor de dood. Andere attributen zijn peniskokers en pluimen van de arend... het zijn niet direct de voorwerpen die je terugvindt in de kringloopwinkel. Van Breedam verwerkt al deze artefacten, samen met grote lappen jutte stof en kilometers touw, in zijn ‘verminkte’ indianen.

Zij die zich niet bekeren zullen omkomen (1982)

De Dossinkazerne in Mechelen toont een zomer lang de monumentale installaties die Van Breedam realiseerde in de jaren zeventig en tachtig rond de indianenproblematiek.

Tegenover het materialisme en de agressie van de blanke overheerser, plaatst de kunstenaar de indiaan die de wereld holistisch, filosofisch en spiritueel bekijkt.

Centraal in de tentoonstelling staat ‘Het concilie van Wounded Knee’ (1973).

In 1890 werd in het indianendorp Wounded Knee de laatste veldslag tussen indianen en het Amerikaanse leger uitgevochten. In het bloedbad werden driehonderd Sioux vermoord.

In 1973 werd deze mythische plek bezet door pakweg tweehonderd protesterende leden van de American Indian Movement. De meeste indianen-activisten werden gearresteerd en twee van hen lieten er het leven. De actie duurde 71 dagen en kreeg veel internationale media-aandacht.

Ook Van Breedam laat in 1973 zijn proteststem horen. Hij realiseert ‘Het Concilie van Wounded Knee’. Deze assemblage toont een dodenwake waarbij enkele toegetakelde en moegestreden indianen zich verzameld hebben rond een doodskist. Vóór en achter hen: de dood.

Ook een geïmproviseerde retabel maakt deel uit van deze installatie. Daarop bevindt zich – in de driehoek - het alziende oog van de Goddelijke Voorzienigheid: ‘God ziet mij – hier vloekt men niet’.

Wounded Knee is in de 21e eeuw nog altijd het symbool voor de genocide van het indianenvolk.

Een indiaans stil leven (1980)

Het is bij uitbreiding ook een aanklacht tegen alle vormen van onderdrukking en ontmenselijking.

Na 1973 realiseert Van Breedam nog talrijke grootschalige assemblage-werken rond hetzelfde thema.

Dertien van deze werken zijn nu in Mechelen samengebracht in een adembenemende expo. Hun titels alleen al spreken boekdelen: ‘Zij die zich niet bekeren zullen omkomen’ (1982)... ‘Ge raaskalt Paulus, uw grote geleerdheid maakt u waanzinnig’ (1977)... ‘Dodenwake in een gewijde cirkel, na de terugkeer van de jacht’ (1980).

Ook vandaag nog worden de indianen in de Verenigde Staten behandeld als tweederangsburgers. De uitzichtloze toekomst in de reservaten, meestal na gedwongen verhuis, zet vele Native Americans aan tot alcoholisme en zelfdoding.

En de Blanke Man vandaag... hij sust zijn geweten. Onze westerse cultuur wordt immers al een eeuw lang overspoeld door het romantische beeld van ‘Het Wilde Westen’.

Wij kregen de boeken met spannende verhalen over Winnetou en Old Shatterhand... Wij kregen spaghetti-westerns in de filmzalen... Wij kregen Bobbejaan Schoepen... Wij kregen plastic indianenfiguurtjes waarmee we als kind speelden... terwijl onze ouders hun hartje konden ophalen in levensechte Vlaamse cowboy-dorpen.

De Warande in Turnhout brengt tot 14 mei 2017 dit Wilde Westencircus tot leven in een tentoonstelling die als ondertitel kreeg: ‘Hedendaagse kunst in confrontatie met Westernobjecten en artefacten'. Guillaume Bijl presenteert de hoed van John

Wayne als een relikwie. Sven ’t Jolle stipt aan hoe indianennamen zoals Pontiac en Cherokee gebruikt werden als automerk.

Naast Bufallo Bill, treden ook Lucky Luke en vele andere helden in de arena.

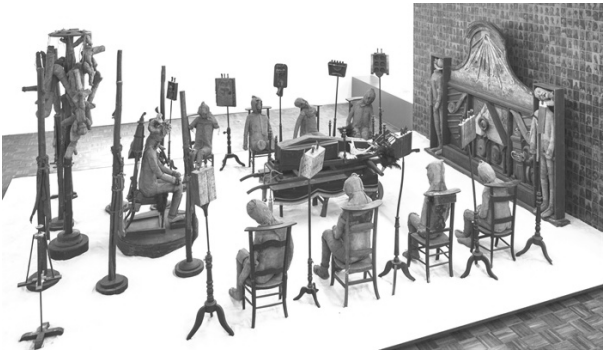

Concilie van Wounded Knee

ROOD huid
Kazerne Dossin
18.10.2016 - 28.08.2017
Ma, di, do, vr: 9u – 17u
Za , zo: 9.30u – 17u.
www.kazernedossin.eu

Het Wilde Westen van Buffalo Bill tot Bobbejaan
Cultuurhuis de Warande
18.02.2017 – 14.05.2017
Woe t/m zo: 11u - 17u

Jazz als cultuurverschijnsel - deel 1

Guy van Hoof

Paul Turkry - Jazz Everywhere

In 1953 verscheen in Duitsland Das Jazzbuch door Joachim Ernst Berendt. Deze auteur was in de V. S. muzikanten gaan opzoeken en had een grote kennis verzameld over jazz. Het genre bestond toen een jaar of vijftig en was springlevend al was al vaak de dood ervan voorspeld.

Dat laatste heeft men ook beweerd van het boek, toen de televisie in de huiskamers verscheen, ook van de popmuziek en van zoveel meer. Het ene blijft bestaan dankzij de kwaliteit, het andere door de commercialiteit, al lopen die twee soms door elkaar.

Jazz heeft een eigen taal ontwikkeld, die anders is dan die van de klassieke muziek die al verscheidene eeuwen bestond en als traditie en kunstvorm in onze cultuur niet is weg te denken. Maar jazz heeft intussen ook al een jaar of honderd overleefd en de echte liefhebber weet dat er pareltjes te beluisteren zijn. En steengoede muzikanten wisten hun stempel te drukken op het culturele leven en zijn erin geslaagd de muziekscène blijvend te beïnvloeden.

Over het genre bestaan nogal wat verschillende meningen en misverstanden, of vooroordelen. Om jazz te begrijpen, of aan te voelen, dient men in de eerste plaats te luisteren om zich een eigen mening te kunnen vormen. Het is waar dat er een verschil is met de grote symfonieën en opera’s, maar jazz is te vergelijken met popart of abstracte kunst ten opzichte van Rubens of Delacroix.

Is de kunst die gemaakt werd sedert pakweg de impressionisten

soms geen kunst meer? In onze ogen van nu wel, maar in hun tijd kregen deze vernieuwende kunstenaars ook het verwijt dat ze maar wat aanmodderden en het is haast niet te geloven dat ernstige kunstenaars als Turner of Courbet met hun werk hevig verzet opriepen. Of wat de muziek betreft Erik Satie, die door enkelen als geniaal werd beschouwd terwijl anderen hem een grapjas noemden en zijn composities niet au sérieux wilden nemen, hoewel zijn stijl de muziek na 1920 heeft beïnvloed.

Hoe dit genre aan de naam jazz is gekomen blijft onduidelijk, en over het ontstaan kan men redetwisten, al neemt men nu de eerste opname op een vinylplaat in 1917 als een beginpunt.

Maar de oorsprong gaat wel een eind verder terug, en er zou van jazz geen sprake zijn zonder de slavernij en het invoeren van zwarte arbeiders en hun familie van buiten de V. S. om daar te gaan werken op de katoenplantages of als knecht te worden verkocht aan rijke heren. Om hun arbeid en de slechte leefomstandigheden te verzachten, uit heimwee en uit verlangen naar bevrijding en een leven als een normaal burger zoals de anderen, ontstonden spirituele liederen, gospels en de blues.

In eenvoudige ritmes drukte deze muziek uit was de zwarten voelden, als een uitlaatklep maar ook als een soort gedeelde klacht over het hen aangedane onrecht. In de jaren '20 en '30 waren er tal van zwarte zangeressen die met verbazend ‘moderne’, feministische teksten zongen over alle facetten van de liefde, rauw en ontroerend, grappig en met woorden die niets aan de verbeelding overlieten.

De blues werd een aparte muzikale belichaming van de zwarte ziel, later overgenomen door blanke muzikanten, tot op heden, zoals Otis Rush en de geweldige muziek van Walter Trout met zijn sociaal-maatschappelijke ondertoon. Zwarte muziek werd uitsluitend door zwarte muzikanten gespeeld in hun wijken, bars en danszalen, waar geen blanken kwamen omdat er een strenge scheiding was in de V.S. die tenslotte pas in de jaren 60 werd doorbroken.

(wordt vervolgd)

Beeldenstorm

Yolande

In 2017 is het precies 500 jaar geleden dat Martin Luther (1473-1546) zijn ‘95 Thesen’ aan de kerk in Wittenberg pinde.

Met als gevolg het grootste schisma in de geschiedenis van de christelijke gemeenschap. Met gevaar voor zijn leven en/of de inquisitie klaagde Luther de misbruiken en wantoestanden aan die onder de hoogwaardigheidsbekleders van de Kerk hoogtij vierden.

Wegens de seksuele uitspattingen stelde hij voor het huwelijk toe te laten voor de priesters (en ook de kardinalen). Tenslotte waren sommige apostels ook getrouwd.

Maar zoals zo vaak in de geschiedenis het geval was: zijn woorden werden verkeerd begrepen. Als hij vrijheid voor de gelovigen predikte, bedoelde hij o.a. dat ze geen geld moesten geven om het heil van hun ziel of die van hun verwanten af te kopen. Het heil van de ziel kan verdiend worden tijdens een werkzaam en christelijk leven op aarde.

Maar vele ontevreden burgers sloegen alles kort en klein onder het motto ‘we zijn vrij en tonen onze misnoegdheid met de toestand openlijk’.

De calvinistische protestanten (16e eeuw) waren tegen religieuze afbeeldingen en tegen boeken. Bovendien vonden ze de rijkdom van de kerk sterk overdreven. Volgens hen moest het huis van God er zo sober mogelijk uitzien. Deze stelling is tot vandaag merkbaar in de protestantse kerken.

Een gevolg daarvan was de zogenaamde ‘Beeldenstorm’.

Duizenden kunstwerken van grote en kleine meesters sneuvelden onder hun woede. Honderden prestigieuze boeken, met engelengeduld door nijvere monniken geschreven of afgeschreven en met schitterende illustraties verlucht, kwamen op de brandstapel terecht of werden in het water gegooid.

Dit was niet alleen een enorm verlies voor de komende generaties maar tevens voor de kunstenaars die toch regelmatig bescherming en vergoeding kregen voor hun artistieke prestaties.

Eeuwen later, in een tijd dat kerken letterlijk en figuurlijk worden ‘ontwijd’, beseffen veel christenen dat het ‘grote’ schisma op alle vlak een ‘groot’ drama was ondanks de goede bedoeling van Luther. Duizenden mensen lieten hun leven in een soort ‘broederstrijd’.

Of men rooms-katholiek of protestants is, of men wekelijks een mis volgt of één keer per jaar de middernachtmis bezoekt, of men enkel een kerk binnenstapt om te luisteren naar een concert of om de schilderijen, beelden en glasramen te bewonderen die vooral de bekende grote kathedralen (die op zich een kunstwerk zijn) sieren, in deze cultuur hebben onsterfelijke kunstenaars hun ‘hemelse’ inspiratie gezocht en gevonden in figuren en gebeurtenissen uit het christelijk geloof.

Het vernietigen van deze religieuze kunst zal voor elke gecultiveerde mens voor immer een barbaarse daad blijven.

Dirck van Delen - Beeldenstorm in een kerk

There is a crack in everything

Ivan Janssens

Unieke samenwerking uit de startblokken!

De samenkomst op donderdag 30 maart l.l. in het centrum van asielzoekers mag zonder meer geslaagd genoemd worden. Het werd een open gesprek tussen Vlamingen en vluchtelingen uit Iran, Afghanistan, Angola en andere landen. Verbazingwekkend waren de authentieke creaties van de asielzoekers en de sterke inbreng van de Kappa-leden.

Vijf samenwerkingsverbanden tussen asielzoekers en Kappa-leden werden afgesproken. Ook een nieuwe doe-samenkomst werd geregeld op vrijdag 21 april om 14u in het asielcentrum. De klemtoon zal dan liggen op het samen creatief zijn. Vertrekkende van het concrete artistiek bezig zijn, kunnen nog nieuwe samenwerkingen ontstaan.
Reeds eerder (zondag 12 februari) was er een uitgebreide rondleiding voor de Kappa-leden in het centrum. Ook werd de voorbije maanden een workshop aquarel gegeven. Heb je interesse om ook een workshop te geven? Dat kan.
De resultaten van deze samenwerking en van de workshops worden tentoon gesteld tijdens de Kappa-expositie van oktober e.k. in Expog, Kapellen.

Op deze expositie is er ook ruimte voor Kappa-leden die zelfstandig een creatie maken rond het thema ‘There is a crack in everything’, bekend van Leonard Cohen. De subtitel is ‘That’s how the light gets in’.
Geïnteresseerd? Een voorstel van kunstwerk kan ingediend worden tot 1 juli e.k.
Wil je autonoom een kunstwerk maken? Wil je een workshop geven? Wil je naar de nieuwe doe-samenkomst van 21 april komen? Laat het weten aan Kappa door te mailen naar info@kappakunstplatform.be .

André De Nys biedt nog deze bouwsteen voor het thema aan:

Bij elk mens is er wel ergens ‘nen hoek af’!
Iedereen heeft weleens z’n ‘guilty pleasure’.
Nobody ’s perfect...
Maar juist dankzij onze zwakheden en onvolmaaktheden kunnen we groeien, meer volwassen worden, meer bewustzijn cultiveren...
Elke mens moet door het leven met kwetsuren... met littekens in z’n hart...
Soms worden die kwetsuren opgeroepen in onze ontmoetingen met anderen.
Soms ontdekken we onze ‘cracks’ binnen in onszelf. Je kan ervan weglopen, maar je kan ook de confrontatie aangaan.

Ooit geprobeerd.
Ooit gefaald.
Maakt niet uit...
Probeer opnieuw.
Faal opnieuw.
Faal steeds beter.

(

(Samuel Beckett)

Sneeuwvlokken

Lucien Denissen

Het welwillend zondagmiddagpubliek zit geduldig te wachten als het rode doek opengaat.

Centraal vooraan op het zwart geschilderd podium staat een vleugelpiano. In de reflectie van de openstaande kap zie je de snaren en de met vilt beklede hamerkoppen. Onder luid applaus treedt het solistenduo naar voor en maakt een buiging, synchroon. Ze zien er beeldig uit: zij draagt een lang zwart kleed, hij een korte jas met lange slippen.

Ze starten met een kleine sonate van Bach.

Mede namens haar (muzikale) levenspartner, dankt de pianiste daarna de aanwezigen voor hun bijdrage tot het onverhoopte succes van dit benefietconcert. Op de entreekaarten staat een prachtige foto van een meisje van acht, hun dochter, die liefdevol verzorgd wordt in een gespecialiseerde instelling in Overpelt. Ouders die uitkeken naar de geboorte van een kind, hebben wel wat tijd nodig om zijn/haar beperkingen te aanvaarden. De gedragingen van het in hoge mate autistische meisje maakte een opvang in het gezin onmogelijk en verplichtte de ouders om te zoeken naar de beste omgeving waar ze gelukkig kon zijn en permanente aandacht zou krijgen. Het zorgcentrum verdient daarom alle steun, ook vandaag.

De pianist kondigt Schubert aan. Deze schreef een stuk met vele passages waarbij de twee pianisten, naast elkaar, met gekruiste armen spelen. Zo kreeg Schubert meer contact met de adellijke meisjes waaraan hij les gaf, terwijl hun chaperon(ne) toekeek.

Ik laat de klanken over mij heen vloeien, maar kan niet stoppen met denken over de relatie tussen het recital en het leven. Je zou kunnen wegdromen wanneer de noten in de concertruimte

kringelen, als wolkjes die niet goed weten waarheen, die soms dreigen, dan weer lachen, en waarvan je je morgen alleen nog herinnert dat ze hemels waren, zonder er een exact beeld van te hebben. Ik zal mij wel vergissen, maar ik hoor vooral gesublimeerde weemoed, muziek als medicijn voor hart en geest, als voorbehoedsmiddel tegen pijn, een levenslange dosis homeopathie, een zalf die niet geneest maar verzacht.

De ontroering waarmee muziek mij overweldigt, gaat meestal gepaard met vrolijkheid, zelfs euforie. Een concert is als een wandeling door de sneeuw, als om je heen turen vanop een bergtop, als een lekker nagerecht. Nu proef ik eerder de smaak van nevel en mist, mooi, mysterieus maar ook melancholisch.

Hierna vrolijken de solisten het publiek op met de Hongaarse Rapsodie van Liszt, waarbij je op de scene voor je als het ware Tom & Jerry achter elkaar ziet hollen.

Tijdens de pauze verneem ik dat het kind niet praat, maar rust vindt in het springen op de trampoline. Na de pauze is het tijd voor impressionisme: eerst Debussy, daarna Ravel. Gedaan nu met de romantiek: minder noten volstaan, soms even stil als vallende sneeuwvlokken. Tijd voor inkeer, terugplooien, ongestoorde contemplatie, zen. Ik zie het meisje zachtjes op en neer gaan, ze bepaalt haar eigen ritme.

Muziek is geen exacte wetenschap, en vraagt meer verbeelding van de toehoorder dan wanneer je naar een film kijkt. Hier en nu ben ik geraakt door wat de piano via mijn oren teweeg brengt in mijn hoofd. De context is zo concreet dat ik de solisten ervaar als vertolkers van hun eigen emotie, willens nillens, niet-gespeeld. Wat je meemaakt in het leven, bepaalt wie je bent. Je hebt geen keus, maar je kan het wel een plaats geven, zonder het te etaleren. We zullen nooit helemaal weten wat iemand beweegt in wat hij/zij doet. Wie een werk uitvoert is geen componist of bedrijfsleider en mag dus sublimeren. Het blijft bovendien de vraag: moet je al je ‘bagage’ opzij zetten om ‘professioneel' te zijn?

Agenda

Doe-samenkomst in het Centrum voor Asielzoekers
Vrijdag, 21.04.2017 om 14u, Kapellen
Inschrijven: info@kappakunstplatform.be

Met Kappa naar het atelier van Jef Van Ruyssevelt
Zaterdag, 22.04.2017 om 14u, Essen
Inschrijven voor 10.04.2017: info@kappakunstplatform.be

Kappa in het Frietkotmuseum
15.01.2017 - 23.04.2017, fritkot Max in Antwerpen
Alle dagen: 12u - 24u

Atelierbezoek Peter Kempenaers
Zaterdag, 29 of zondag, 30.04.2017 om 10.30u of 14.30u, Ekeren
Inschrijven: peke@primusnet.be

Bezoek WZC Lindelo (Peter Kempenaers)
Zaterdag 6, of zondag, 07.05.2017 om 14.30u, Lille
Inschrijven: peke@primusnet.be

Bij de buren: 20 jaar Tracé
29.04.2017- 07.05.2017, Tracé, Ekeren
Programma: www.tracecultuurstation.be

Hof van Verlangen
02.06.2017 - 03.09.2017, arboretum Kalmthout
Openingstijden arboretum: www.arboretumkalmthout.be

In het fritkotmuseum:

Lucy De Vocht - Laat ze maar doen

Kunstplatform KAPPA vzw

een kunstenaarscollectief voor de regio Noord-Antwerpen

Kappa Stuurgroep

Voorzitter: Ivan Janssens, Nijverheidslei 77, 2180 Ekeren
03 665 06 61 - janssens.ivan@telenet.be
Secretaris: Jeannine Geertsen, Heizoomlaan 21, 2950 Kapellen
0486 56 52 53 - jeannine.geertsen@skynet.be
Penningmeester: Lieve Liégeois, Laaglandlaan 829, 2170 Merksem
0494 47 59 96 - lievelie@hotmail.com

Stuurgroepleden:

André De Nys, Guy Renders, Erik Simons, Nora Alaerts, Hubert Roosen, Liliane Denayer, Marianne Nieuwinckel

Lid worden

Lidgeld: 20 euro per jaar per kalenderjaar per correspondentieadres (ongeacht het aantal leden op dat adres)
Onze bankrekening: p/a Kunstplatform Kappa vzw
IBAN: BE08 4137 2036 6113 - BIC: KREDBEBB

Kappa Letter 10

Eindredactie en verantw. uitg.: Marianne Nieuwinckel - marianne@nieuwinckel.be
Publicatie: verschijnt in februari, april, juni, augustus, oktober, december

Elke publicatie moet de spreekbuis zijn van en voor ALLE leden. Wil je je tentoonstelling of een ander cultureel evenement aankondigen, schrijf je cursiefjes of poëzie of geef je gewoon graag je mening: bijna alles kan! Je bezorgt je bijdrage aan de eindredactie ten laatste op de 15e van de maand voorafgaand aan de publicatiemaand. Het is fijn als je in het onderwerp van je e-mail 'Letter 10' vermeldt!

www.kappakunstplatform.be

Kunstplatform KAPPA verrast met
een smakelijke tentoonstelling
in het Fritkot-museum !

Groenplaats 12 – Antwerpen
(eerste verdieping , boven fritkot MAX)

Van 15 januari 2017 tot 23 april 2017
Zeven op zeven open ; 12 u – 24 u

Deelnemende kunstenaars :
Annemiek Verras
Lucy De Vocht
Wilfried Keustermans
Ward Van Honsté
André De Nys

KUNST
PLATFORM
KAPPA
VZW

www.kappakunstplatform.be